

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 16 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și tirbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poștei Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.
Nimeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiun.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Bilanțul.

(s. m.) Alegerile pentru dietă le putem considera de încheiate. Cele, cari mai au să se facă până în 6 Noembrie, precum și alegerile supletorii, — nu vor altera rezultatul general, care e constatat până acum.

Bánffy poate fi mulțumit cu acest rezultat, căci opoziția a eșit zdrobită și decimată din campania electorală. Încă nici-odată ea n'a suferit așa o derută, ca acum. Și aceasta este nota marcantă a situației. Mijloacele de terorizare și de corupție, pe cari Bánffy le-a pus în aplicație cu toată forța și cu o mare nerușinare pe toată linia, și-au avut efectul dorit! Noua dietă este compusă după chipul și asemănarea șefului guvernului, cu care el poate face ce voeste, fără de nici o frică de opoziție, care așa e de redusă, încât diferitele partide se pot numi doară mai bine fracțiuni opoziționale.

Reduși au fost cei din partida națională ai lui Apponyi, dar' mai redusă a fost partida independenștilor, în ambele ei grupe. Pe când aceștia în sesiunea trecută au avut 103 de mandate, acum abia au pe jumătate atâtea și și aceste în majoritate înclinate spre partidul liberal.

Grupa lui Ugron a fost lovită și zdrobită fără cruțare. Chiar și șeful ei, Ugron a fost trântit la Sătmár prin volnicia guvernului, așa că el e amenințat a rămânea fără mandat. Asemenea au fost trântiți toți membrii de frunte ai acestei grupe, precum Barthá, Szederkényi etc. Grupa kossuthistă a obținut mai multe mandate, dar' această grație se datorește numai alianței ce Kossuthiștii au încheiat cu guvernul. Aceasta alianță, pe care ziarele ugroniste o numesc trdare față de principiile independiste, deși e negată de Kossuthiști, se vede, că a existat la alegeri și va exista și mai departe. Ea a eșit la iveală în mai multe cercuri. Astfel între altele la Ugod toți kossuthiștii au trecut în tabăra guvernamentală și au votat pentru candidatul liberal. Un alt cas caracteristic s'a în ămplat la M.-Oșorheiu. Aici a fost ales de deputat guvernamental șeful clubului kossuthist de acolo. Și alte asemenea casuri.

Aceasta aparițiune a îndemnat pe „Alkotmány” să zică cu drept cuvânt, că în viitorul parlament vor fi două partide guvernamentale, una o ceață de mame-luci de 300 de membri și alta o ceață auxiliară, cea a independenștilor lui Kossuth. Aceasta din urmă, când va cere trebuința, va merge și ea mână în mână cu mame-lucii.

Și Bánffy are trebuință să se arete tare, nu pentru-că n'ar dispune de o majoritate sigură, și ar ajunge vre-odată în strimtoare, ci din alte două motive. Ambele sunt pentru cercurile politice din Viena.

De o parte Bánffy a voit să arete că marea majoritate a țerii este liberală și sprijinește politica guvernului. Aceasta dă a înțelege, că partidul poporal înzadar își dă silință să ajungă la putere și să facă revisuirea legilor bisericești. De altă parte și-a arătat puterea sa față de kossuthism și a scos la iveală slăbiciunea acestuia. În unele cercuri din Viena se credea, că kossuthismul e foarte lăpăt, puternic și adânc înrădăcinat la poporul maghiar. Bánffy a arătat, că aceasta nu-i adevărat, că el a dispus și dispune de kossuthiști și-i conduce unde și cum vrea el.

Ca să dovedească aceste și să-i asigure puterea, Bánffy s'a folosit de cele mai drastice măsuri la alegeri și a scos la urnă cu 50—60 de mame-luci mai mulți ca până acum. Mandatele acestora le-a „cucerit” dela opoziție.

El și-a ales oamenii pe sprânceană, capete de tot plecate, cari îl urmează orbș și apoi celebrați bursiere pericinate. Astfel au ajuns a reprezenta voința țerii de-

putați ca Wolfner, Weisz, Láncki, Mezei Mór, Neumann, Chorin, Biederman, Arányi, Falk Miksa, Egyed, Heltai Ferencz, Gajári, Nagy Sándor, Dr. Rosenberg, Sámuel Lázár, Pikler și alții de felul lor.

Partidul liberal astfel „întărit cu noi stâlpi”, în frunte cu guvernul va continua opera sa distrugătoare. Pentru el voința majorității locuitorilor va fi nesocotită, ca și în trecut, lucrurile vor merge tot anapoda și opiniunea publică va fi sedusă, ca și până aci.

În privința aceasta s'a și făcut începutul.

Încă înainte de a se deschide sesiunea parlamentară, guvernul și-a început încercările sale de mistificare a adevărului. „Polit. Corr.” din Viena publică o scrisoare din Budapesta în care se laudă triumful liberalismului, ear' recuierarea miștii se pune în căra partidului poporal care ar fi voit să provoace neorândueli și se constată, că „alegerile au decurs în ordinea cea mai bună”.

Se poate un cinism mai rafinat și o sfruntare de adevăr mai mare ca aceasta?

Partidul liberal este azi tare, dar' numai la aparență, căci țăriă aceasta nu și-a câștigat-o pe cale naturală, ci pe căi forțate, prin terorisări, corupțiuni și protejarea minciunii. O astfel de țarie nu e țarie, ci slăbiciune; ea poartă în sine cangrena decadenței și a descompunerii.

Bánffy poate fi încrezut în puterea partidului său, nu trebuie însă să și uite că guvernele și partidele se susțin prin respectarea voinței celor guvernați și nu prin desconsiderarea intereselor lor adevărate, prin sfruntarea adevărului și ridicarea la dogmă a minciunii, perversității și a corupției.

Sibiu, 2 Noembrie n.

Toastele Regilor. La prânzul de gală, dat la palatul din București în onoarea M. Sale Regelui Sârbiei, — a rostit M. Sa Regele Carol următorul toast:

„Maiestatea Voastră este al treilea Suveran al Sârbiei, pe care am plăcerea de a-l primi în capitala României, ceea-ce probează că de amicale și constante au fost în todeauna relațiunile între statele noastre.

Visita voastră, Sire, este o nouă confirmare.

Urez dar' Maiestății Voastre din toată inima bunăvenire printre noi și rog călduros cerul să binecuvinteze domnia Sa și să proteagă de Maiestatea Voastră, precum și pe poporul Sârb, pentru care avem atâtea simpatii.

Mulțumind Maiestății Voastre cu toată sinceritatea pentru amabila sa vizită, ridic păharul meu în sănătatea Sa și în prosperitatea regalului său.

Trăească Maiestatea Sa Regele Alexandru I!”

Ear' M. Sa Regele Alexandru a răspuns: „Sire sunt profund mișcat de sentimentele ce Maiestatea Voastră a binevoit să exprime. Cele două țeri ale noastre au fost în toate timpurile unite prin legături de o prietenie sinceră și de o comunitate de interese. Urmând acestor tradițiuni, am ținut să fac a vizită Maiestății Voastre. Sunt foarte fericit de-a fi venit să vă salut în frumoasa voastră țeară, și mulțumesc din tot sufletul Maiestății Voastre de primirea încântătoare și cordială pe care a binevoit să mi-o facă în cursul călătoriei mele precum și în capitala României.

Am ferma convingere și dorința cea mai vie, ca raporturile de bună prietenie cari ne unesc pe noi, precum și pe popoarele noastre, să se facă în todeauna din ce în ce mai solide și mai ferme.

În aceste sentimente beau în sănătatea Maiestății Sale Regelui Carol al României și în gloria și propășirea domniei sale”.

Oprirea conferenței. Bánffy vorbește de nou, firește prin organele sale bine plătite, — și ne spune și mai la înțeles, că nu programul nostru național a fost motivul

opririi conferenței naționale, ci împrejurarea, că nu toți alegătorii, și nu alegători fără deosebire de naționalitate și confes'uni au fost convocați la conferență, ear' prin aceasta alegătorii unei eventuale minorități nu erau reprezentați în conferență. Guvernul e imparțial — așa zic organele publice ale diui Bánffy — dovadă conferența sașilor, care nu a fost oprită!

„Alkotmány” făcând amintire despre acestea absurdități oficiale, face următoarele observări: „da, da! Cu sașii cei circumspecți poate și trebuie se pacteze guvernul, cu Românii cei grei de cap însă nu. Românii au să fie terorisați, în deosebi atunci când cutează să se provoace la lege!”

Adevărat!

Bismarck nu cedează. Să încreacă tot mai bine țiile în afacerea Bismarck. Din parte oficială s'a răspuns în *Reichsanzeiger*, că destăinuirile din „Hamburger Nachrichten” nu se vor desmînți dar' nici nu se vor întregi, ori rectifica. Dacă nu se vor desmînți, e semnul, că nu se pot desmînți. Ear' de e vorba de întregire, e semnul că destăinuirile nu sînt exacte în întregul lor cuprins. De acest comunicat oficial se leagă acuma ziarul lui Bismarck, și cu provocare la lege de presă, pretinde întregirea datelor apărute în „Hamb. N.”, un lucru ce se poate face astfel dacă se dă publicității contractul cu pricina, legat între Germania și Rusia.

Va se zică, afară cu contractul secret, că dacă-i secret se cade să-l știm și noi!

Voci străine despre România. „Nordd. Allg. Ztg.” vorbește în ultimul său număr despre colosalul avânt ce l'a luat în România tehnica de construcțiuni. Portul dela Constanța e cel mai convingător semn — zice numitul ziar — despre dezvoltarea economică a statului român, care tot-odată dă destule garanții pentru viitor, că munca inteligentă și continuă a poporului român îl va face pe acesta să ajungă la scopuri și mai înalte. Numitul ziar vorbește apoi și despre visita Regelui-Sârbiei la București, și află și în acest eveniment un semn bun pentru dezvoltarea sentimentului de comunism economic, și de alte interese, ale ambelor state dunărene.

Apropierea zeflemistă. Contele Károly, Pista, primind mandatul de deputat dietal ales în cercul *Careii-mari*, a rostit în fața deputațiunii care îl adusesse, următoarele grațiosități, la adresa baronului Bánffy: „Ce privește pe actualul ministru-President al Ungariei, baronul Bánffy, și anume: experiențele sale parlamentare, succesele politice, capacitatea oratorică, prudența, simțmintele sale întru conservarea demnității țerii, și a conștiinței națiunii, apoi zelul desvoltat pentru a se termina repede cercetările în contra funcționarilor suspendați, în fine mobilizarea înscenată în scopul de a se silii la alegerile dietale întreg aparatul oficial ca să respecte legea: este o icoană iubiți alegători, pe care un *Rafael*, sau un *Piombo*, dacă el ar mai trăi, ar pute să vi-o zugrăvească, eu însă nu, pentru-că nu sînt pictor, și chiar dacă aș fi, nu mi-aș lua timpul necesar să o fac, deși știu înainte, că icoana aceasta e o icoană, pe care țeara are scump să o platească!

Constatăm, că icoana nu e destul de fidelă!

Contra statificării școalelor. Candidații de deputați Sași dela Brașov: Schnei, Schmidt și Ernest Hintz și-au ținut vorbirile de program ieri în 1 Noembrie. Toți trei s'au declarat de aparținători partidului guvernamental, dar' au protestat contra *prefacerii școalelor lor confesionale în școale de stat*, ceea-ce pentru institutule săsești ar fi desastros. *Hintz* a mers și mai departe, zicînd, că încât guvernul ar vrea și numai aceea, după-cum intenționează *Wlassics*, ca să sporească orelle de limba maghiară în școalele medii săsești, ar afla ca contrar pe toți Sașii dela superintendent până la cel din urmă țeran.

Va se zică, ministrul *Wlassics* earăși intenționează ceva!

Voci despre — împăcare.

Opinia publică românească stă sub impresia îmbucurătoare, că pacea atât de mult dorită în sinul Românilor de peste Carpați în fine s'au restabilit; domnii Dr. Ioan Rațiu, Dr. Vasile Lucaci și Iuliu Coroianu s'au explicat și diferendul dintre ei s'a aplanat.

Dintre două întemplările politice cari s'au succedat timp de un an de zile în chestiunea națională, această reconciliațiune constituie un fapt cu adevărat îmbucurător, o Oază într'un pustiu de jale și durere!

Lumea românească se deprinsese de câțiva ani încoace a considera pe domnii Dr. Rațiu și Dr. Lucaci, ca pe doi reprezentanți distinși ai energiei poporului român de peste munți.

Dar' acești bărbați cari împreună au luptat, și împreună au suferit pentru cauza neamului românesc, ajunseseră în anul din urmă într'un conflict care zi de zi devenia mai grav și mai acut. Cea mai mare parte dintre Români nu prea înțelegea motivele adevărate și ultime ale acestui regretabil și astăzi regretat conflict.

Nu vom intra aici noi în analiza acestor motive.

Părerea noastră este, că aceste motive în sine nu prea aveau acesta consistență *politică*, și astfel tot diferendul se reducea în fond la neînțelegeri isvorite din bănueli și din svonuri.

Maghiarii însă saltau de bucurie, că în sfîrșit mișcarea națională are să fie îngropată, pentru-că șefii ei se ceartă între sine, se urșc și sînt incapabili de a-și concentra forțele lor în contra atacurilor politice maghiare.

Ziarele ungurești, care timp îndelungat nu găsiseră cuvinte destul de tari, cu care să înfieriize politica cabinetului Bánffy, începură dela o vreme să manifeste oare-care stimă pentru succesele guvernului — în chestiunea națională.

Rindurile luptătorilor români erau sparte, ear' ura și neîncrederea păreau a străbate până în fondul inimilor celor-ce uniți trebuiau să lupte în potriva dușmanilor comuni.

Partidul național era astfel paralizat, autoritatea și prestigiul său în deplină decadență, ear' descurajarea părea că timpește sensibilitatea obștei românești pentru victimele politice ungurești.

Pentru-că victimele nu lipsiau în acest timp. Din contră. Ungurii erau scutiți de „atacuri” din partea Românilor, pentru cuvîntul că zizania îi făcuse pe acestia incapabili de o acțiune serioasă, ceea-ce însă nu împedea pe cei dintăiu a țări pe Români cu grămada în fața tribunalelor ungurești și a-i arunca rînd pe rînd în pușcării. Dar' Românii prea erau absorbiți de fazele conflictului dintre șefi, — pentru-ca să mai poată da o deosebită importanță proceselor și întemnițărilor fără de sfîrșit.

Evident, că știrea despre delăturarea acestui nenorocit conflict trebuia să ne facă tuturor efectul, că în sfîrșit „ne-a căzut o peatră dela inimă”.

Nu-i vorbă sînt și între noi oameni, care nu au asemenea senzație, — ci care din contră găsesc, că reconciliațiunea s'a făcut în contul principiilor de înaltă etică politică.

Dar' acești puritani se feresc de a pronunța și consecința logică a unei astfel de judecăți, care evident ar fi: că pacea între frați se nu se facă, rindurile Românilor se nu se stringă și astfel lupta în contra Ungurilor se înceteze, ear' toate acestea pentru-că se găsesc între noi puritani în materie de moravuri politice!

Noi știm un lucru: că nu e nici primul nici ultimul cas, că antipozii politice se apropie și se reconciliază, și ținem, că este o probă de înaltă virtute cetățenească, o dovadă de patriotism luminat, când antagoniști politici, după sbuciumări îndelungate găsesc destulă țarie sufle-

tească, pentru-ca într'un moment dat să-și domineze pasiunile lor omenești, și să se apropie unii de alții în vederea binelui comun.

De aceea ar greși toți aceia, care ar voi cu ori-ce preț să stabilească „re-spunderile”.

Într'o asemenea chestiune delicată se fim mulțumiți, că pacea s'a restabilit și se nu căutăm să stabilim care sînt „învingătorii” și care sînt „în-vinșii”.

În toată afacerea aceasta nu sînt decât învingători, față de Unguri, și aceasta ne ajunge, pentru-că în definitiv aș rezidă importanța cardinală a întregii afaceri.

N'are baronul Bánffy să se mai laude, că el cunoaște pe Români și chestiunea lor, și n'are să se mai bucurie ziarele și cercurile politice ungurești, că prin intrigi le-ar fi succes a ține în loc mișcarea românească de peste Carpați.

Împăcarea dela Sibiu este un început hotărîtor pentru stringerea rîndurilor celor-ce vor să lupte serios și conștient pentru drepturile Românilor.

Să sperăm, că în curînd toate elementele pozitive de luptă vor înțelege semnalul dela Sibiu, și vor urma exemplului celor trei fruntași.

Ear' noi de aici vom însoți cu simpatii sincere pe toți cei-ce se unesc ca să contribuie la consolidarea raporturilor interne de peste munți.

(Liga Română).

Scrisori din Budapesta.

Budapesta, la 31 Octombrie.

Tinerimea studiosă. — Seara de cunoștință. — Societatea „Petrul Maior”. — Intru amintirea lui E. Gusdu. — Pelerinajul millonar din Blaj. — Alegerile dietale.)

Numărul studenților români din Budapesta sporește din an în an, așa, că în anul acesta sînt peste 120 studenți români înscriși la toate facultățile universității din capitală. Dacă am fi toți aceia ce trebuie să fim, și ce cred că vom fi, — adică un *cuget și o inimă*, — putem face multe și bune lucruri.

Seara de cunoștință — obișnuită a se ține în fiecare an, — a decurs bine și în mijlocul unei mari însuflețiri.

Aproape 100 studenți, un număr neobișnuit de mare ne-am adunat la oaltă, petrecîndu-ne între cîntece naționale, vorbiri însuflețite și de sine se înțelege, „inter pocula” — până după miezul nopții. — Rar vom mai ave ocaziunea, a ne întruni într'un număr așa frumos ca și la seara de cunoștință.

Despre societatea universitarilor români „Petrul Maior”, ar trebui să vă scriu mai multe, dar' mă mărginesc aci, a expune unele lucruri pe scurt, revenind poate mai târziu pe larg asupra acestei teme.

Societatea noastră numără până acum 55 membri și este speranță, că se vor înscrie încă vre-o 20.

În anul trecut a numărat societatea maximul membrilor, avînd 70 membri, în anul acesta însă sigur va fi mai mare numărul lor.

Despre constituirea societății ați luat act la timpul său, am însă a vă face cunoscut, că 3 membri din comitet, și anume vicepresidentul, notarul și bibliotecarul nu știu la al cui îndemn și din ce cauză, au abzis deja la prima ședință săptămîna.

Sperăm cu toții, că noul comitet va ști să-și facă datoria față de societate și o va conduce tot înainte pe calea bătută de antecesorii sei.

Comitetul vechiu încă nu și-a putut isprăvi raportul anual, din cauza, că înaltul minister n'a aflat de bine, a retrimis încă actele conștate cu ocaziunea perchișițiunei din anul trecut. După multă rugămînte și umblări pe la ministru în fine s'a promis, că ni-le va trimite din minister în decurs de 48 ore.

Interesantă e împrejurarea, că nici ei nu știu unde se află de present actele societății, așa, că la început a trimis pe președ.

soc., care a mers să le ceară, din secțiune în secțiune și dintr'un minister într'altul. Dar sperăm, că totuși le vor afla!

Măne în ziua morților, va eși întregă tinerime conform usului, la mormântul marelui Român, *Emanuș Gossdu*, înmormântat aici, unde se va depune o cunună din partea stipendiștilor fondului „*Gossdu*”, ear' corul societății „*Petru Maior*”, va cânta 2 piese funebreale.

La sosirea rușinosului pelerinagiu din Blaj, au așteptat vre-o câțiva studenți universitari în gara centrală cortegiul *millenar* — *hossuist*, întimpinând pe studenți și profesori cu strigăte de „abzug”, „eljen cu rușine”, „abzug” profesorii etc.

Bieții studenți au umblat 3 zile prin Pesta, mai morți de foame, căci ebéd-ul millenar, după-cum se vede a fost cam sărăcăcios.

Mare consternațiune au produs brutalitățile guvernului *Bánffy*, comise cu ocaziunea alegerilor dietale.

Să vede, că pandurul dela Bistrița-Năsăud, și-a pus de gând, ca să nimicească cu tot prețul opoziția. Având lipsă de o majoritate formală, în cameră la votarea alor 35% cuotă, a pus toate aparatele constituționale millenare în lucrare, numai ca să răușască.

În urma unei corupții ne mai auzite a și răușit vicelanul *Bánffy*, de a aduce în dietă aproape 280 deputați guvernamentali.

Virul săgeților „constituționale” ale lui *Bánffy*, însă de astă-dată s'a îndreptat mai ales în contra conducătorilor partidelor opoziționale.

Apponyi, conducătorul partidului „național” numai cu cea mai mare opintire a putut răuși a fi ales în cercul *Jászberény*, unde guvernul a fost pus de candidat pe ministrul de justiție *Erdély*.

A spesat guvernul la *Jászberény* aproape 200.000 fl., și totuși conducătorul partidului național a învins cu o majoritate de 90 voturi.

Mai mare obrăsnicie a comis guvernul la *Kecskemét*, unde a pășit de candidat conducătorul partidului popular, contele *Zichy*. Era, cât pe aci să-l trântescă pe contele *Zichy*, dar' din cauza balotagiului, s'a dispus o a doua alegere!

Ugron, infocatul opozițional-independist, care a dat mai mult de lucru lui *Bánffy* în sesiunea trecută, încă a pășit-o. Pășind adecă numai în cercul lui cel vechiu în *Sátmar*, a picat față de un candidat liberal, *jidán*.

La *Jászberény* și *Sátmar* a spesat *Bánffy* peste 1/2 milion. Și-a și succedat a scoate din dietă pe aprigul opozițional, Ugron.

În general, opoziția la alegerile nouă, a eșit decimată, ear' guvernul cu o majoritate de 80 voturi.

Mai tare a fost decimat partidul național și ugronist. Partidul popular are 21 de deputați dietali. Contele *Eszterházy* și *Zichy* însă deocamdată nu sânt aleși.

Vif

Din România.

Serbarea dela Constanța.

După podul admirabil de peste *Dunăre*, urmează portul dela *Constanța*, — o lucrare tot atât de importantă, și folositoare pentru regatul Român. Sânt uimitoare progresele ce le face România pe toate terenele; și mai uimitoare e însă dărnicia statului român, — înțelegând aci, domnitor, guvern și parlament, — când e vorba de a face ceva pentru înălțarea României în afară și pentru întărirea ei înăuntrul. Nici o jertfă nu e prea mare, — și nici un glas nu se ridică în contra dorinței generale de a merge înainte cu pași repezi.

Portul din *Constanța* e o lucrare care va costa sume enorme. România însă le va spesa cu drag și cu plăcere, pentru-că e pătrunsă de însemnătatea acestei lucrări și de foloasele ce le va aduce statului român.

Înăurarea lucrării importante dela *Constanța* s'a făcut în 28 Octomvrie n. în prezența Regelui Carol, a Reginei, Principelui și Principesei, ministrilor, și altor invitați, în număr de vre-o 300 persoane.

S'a afundat în mare, lângă țermur, piatra, în care M. Sa Regele Carol a așezat următorul document, scris pe pergament, și provăzută cu subscrierile necesare:

Noi CAROL I, prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României. În anul mântuirii 1896, în a 16-a zi a lunii Octomvrie, am pus peatra de temelie pentru construirea portului *Constanța*, pe țermurile Mărei-Negre.

Dumnezeu dăruindu-ne, în domnia noastră asupra acestei țeri, nu numai ani de glorie, ca împreună cu viteza mea oțire să-i pot da independența și o pozițiune statornică, dar' și ani de pacinică domnie, am lucrat cu

rivnă și stăruință pentru înflorirea și prosperitatea României.

Înmulțind căile de comunicațiune și rețeaua căilor ferate, unind cele două țermuri ale *Dunării* prin podul dela *Fetești-Cernavodă*, luat-am hotărîrea ca aceste temelie și neperitoare lucrări să fie desăvîrșite prin întemeierea unui port la țermurile vechiului *Pont Euxin*, unde din veacurile cele mai depărtate comerțul a găsit un loc de adăpost, unde atâtea monumente istorice ne aduc aminte vechea dominațiune a strămoșilor nostri Romani, și unde și-a sfîrșit zilele marele poet *Ovidiu*.

În al 30-lea an al domniei mele și al 15-lea al fondării Regatului, am pus astăzi piatra de temelie a acestei însemnate lucrări, față fiind Maiestatea Sa Regina, Altețele Lor Regale Principele și Principesa României, înaltul cler, ministrii mei, președinții și vicepreședinții corpurilor legiuitoare, înalții demnitari ai statului și corpul tehnic.

Nădăjdum, că Dumnezeu ne va ajuta să desăvîrșim în liniște și fericire lucrarea începută astăzi, care va duce peste mări numele Românilor și va înlesni în toate vremurile transportul bogățiilor acestei țeri.

Spre amintire, am scris acest document, în două exemplare, din cari unul se va așeza în piatra de temelie, ear' celalalt se va păstra în arhiva statului.

Solemnitatea înăurării s'a încheiat cu un banchet, la care ministrul lucrărilor publice dl *Stoicescu*, a ridicat primul toast întru sănătatea Regelui, Reginei și a Casei domnitoare, ear' *Regele Carol* a răspuns cu următorul toast:

„Sărbarea de astăzi are o înăoită importanță, căci punând astăzi piatră a noului port al *Constanței*, am pus și temelie pentru desvătarea noastră maritimă.

Mărețul pod peste *Dunăre* ne-a deschis drumul spre mare, viitorul port ne va asigura în toate vremurile comerțul cu țările cele mai depărtate. Astăzi deja vasele noastre duc cu mândrie steagul României prin valurile Oceanului; în curând vom dispune de noue bastimente cari vor înlesni relațiunile comerțului trans-atlantic.

Însemnate sânt jertfele ce țeara și-a impus spre a dobândi un loc vrednic în lume. Ele sânt însă pe deplin răsplătite prin avântul uriaș, pe care România l-a luat într'un sfert de veac, și care trebuie să fie mențiat cu ori-ce preț.

Mulțumindu-vă călduros pentru cuvântarea așa de bine simțită ce Ne-ați adresat, doresc ca să înăurăm într'un chip nu prea lung, noul port, care va deveni un izvor de bogăție pentru țeară, mai ales când putem atrage o parte din traficul între *Englterra*, *India* și *Australia*, fiindcă linia *Londra-Constanța-Alexandria* este astăzi dintre toate cea mai scurtă; ea este străbătută în 111 ciasuri; aceasta este un rezultat care ne poate umple de cea mai vie mulțumire.

Ridic acum acest pahar pentru prosperitatea *Constanței* și pentru fericirea scumpului Meu popor, care s'a înălțat așa de sus prin munca sa și prin silințele sale.

„Să trăiască România!”

ASTRA.

Adunarea generală a despărțământului IV. (Sibiu).

— Raport special —

Astăzi, (1 Nov. n.) a avut loc în edificiul școlii române gr-or. din suburbiul *Lossefin* al *Sibiului*, adunarea generală a despărțământului IV al *Astreii*. Prezenți mai mulți fruntași ai inteligenței române și o mulțime suficientă dețerani din loc.

Ședința s'a deschis la orele 11 a. m., din partea președintelui rev. domn protopop *Papiu*, care a rostit o frumoasă și instructivă vorbire, îndemnând la o muncă mult mai intensă decât cea de până acum.

Alegându-se de notar dl *D. E. Cristea*, secretar metropolitan, urmă cetirea raportului general al comitetului.

Nota caracteristică a raportului a fost una dintre cele mai înăristătoare și mai pesimiste, — constatarea, că viul interes, absolut necesar prosperării despărțământului, lipsește în mare măsură.

După aceste constatări posomorite se aleseră în comisiunea pentru înscrierea de membri noi și înăscarea taxelor, domnii: *Câmpeanu* și *Gărbacea*, ear' în comisiunea pentru examinarea raportului și a rațiociniului domnii: *Bardosi* și *Dr. Span* și se suspendă ședința, până-ce își vor termina ambele comisiuni adegale.

Redeschizându-se ședința, raportorul comisiunii pentru examinarea raportului și a rațiociniului, dl *Dr. Span*, propuse luarea spre știință a raportului, cu amendamentul, ca comitetul să cerceteze cauzele indiferențismului dovedit din partea Românilor aparținători acestui despărțământ, indiferențism, care în alte despărțăminte nu se observă.

Deasemenea propuse și aprobarea rațiociniului, aflat de corect din partea comisiunii exnise.

Amendouă propunerile fură primite fără modificări.

Dl *Câmpeanu*, raportorul comisiunii pentru înscrierea de membri noi și pentru înăscarea taxelor referă, că taxe de câte 5 fl. au înăscut dela 8 membri vechi, membri ordinari noi s'au înăscut 12, ear' ajutători 22, dintre cari 20 cu câte 1 fl., unul cu 3 fl. și unul cu 50 cr.

După acestea se decise ca coalele de subscriere pentru eventualii membri noi să rămână la domnii *Câmpeanu* și *Gărbacea*.

Budgetul pentru anul viitor, luându-se în considerare taxele înăscute dela membrii noi, se statorî la 350 fl.

Suma de 25 fl., destinată de adunarea generală trecută drept premiu, dar' fără rezultat, se hotărî a fi întrebuințată pentru procurarea de cărți de premiu, pe seama școalelor populare din acest despărțământ.

Postul de secretar și membru în comitet al dlui *G. Bogdan-Duică* se declară de vacant. În locul d-sale fu ales dl *D. E. Cristea*.

Comitetul fu apoi însărcinat să se îngrijască de reprezentarea despărțământului la proxima adunare generală a „*Astreii*”.

La propunerea dlui *P. Cosma* viitoarea adunare generală a despărțământului se va ține în *Veștem*.

Dl *Bran de Leményi* își exprimă dorința, ca această viitoare adunare să se țină înăinte de adunarea generală a „*Astreii*”, ceea-ce se și primi.

La propunerea președintelui se exprimă mulțumită dlor *Cosma* (pentru oferta se de 20 exemplare din „*Povești din popor*”, de I. Pop-Reteganul, spre împărțire între noii membri) și dlor *Simonescu*, *Vecerdea* și *Cristea* (pentru oferta de câte 20 exemplare din „*Higiiena copilului*”, de Dr. *Stoica*).

Ne mai fiind nimic de pertractat, președintele închise ședința, mulțumind celor prezenți și îndeeșbi țeranilor, dintre cari unii s'au făcut și membri ordinari, pentru interesul arătat.

Alegerile și Românii.

Cercul Caransebeș.

— Raport special. —

— 29 Octomvrie n. 1896.

Ieri, în 28 l. c., s'au întrunit alegătorii în frunte cu toți slujbașii de toate categoriile, amestecați în turma cea mare un considerabil număr de preoți și învățători, care de care mai liberal și mai nevrednic în conducerea bietului nostru popor.

Omul serios și cu durere de inimă pentru neamul seu, privind tîmbălăul s'a cuprins de o profundă indignare, și a simțit îndată că de arzătoare era trebuința să se convoace conferență națională la *Sibiu* și mai cu seamă a cercului. Am întrebat pe mulți dintre românii aduși aci, ba chiar și pe Nemții de prin *Volsberg*, *Rusberg*, *Ruszkicz* etc., de ce anume au venit azi în *Caransebeș*?

„Noi nu știm, dle” au zis Românii; „*Wier wissen nicht*”, răspuseră Nemții.

Tot ce știu ei este, că li-s'a comandat să fie în *Caransebeș* la data cutare, de ce și pentru-ce însă, abia sosiți aci au putut să audă și se vadă!

Gândindu-te la aceste nemernicii, îți vine să strigi: „Unde ești tu, Tepeș Doamne, unde e dreptatea vremii tale?”

Și este legitimă indignațiunea tuturor Românilor de bine, când nu numai „străinul te bate și te înjură” în fel și chip, ci mai vin și ai tăi din sângele și neamul tău să se facă coadă la topor, în loc să fie ca sentinela pururea trezi și să nu sloboadă lupii în staulul oilor lor!

Când v'am raportat în rîndul trecut, cu bucurie am constatat, că din ai nostri nime-nă n'a fost cu cei „fărădelege”; acum însă bucuria ni-se curmă, și roșim de rușinea lor, că vai Doamne, mulți mai putură fi dintre preoți și învățători, cari în chipul păstorilor năimiți părăsîră turma și-și vîndură oile fără să gîndească la Dumnezeu și fără să se teamă de urgia poporului.

Îi înșir aci pe toți cu numele, ca națiunea să vadă și se cunoască pe cei rădăciți și să se ferească în viitor de dragostea lor! Eată-i: *Nicolae Ionescu*, preot (Iaz); *Dimitrie Popoviciu*, preot (Măru); *Romul Tinea*, preot (Buchiu); *Florea Cioloș*, preot (Poiana); *Zaharie Popoviciu*, preot (Iegelnia); și *Ioan Trailoviciu*, preot (Cuptoare-Crușoveț).

Părintele *Nicolae Ionescu* nu s'a mulțumit a merge la tîmbălăul millenar din *Iudapalestină*, ci a cugetat că e bine să guste și papricașul partidului „liberal”.

Părintele *Dimitrie Popoviciu* a cugetat, că și acum i-se înăie ocaziunea să facă pe pandurul de odinioară din *Terego*.

Părintele *Romul Tinea*, care nu s'a rușinat a veni la alegere, deși cu câteva zile mai înainte s'a adresat în scris către alegatul nou ales, că dacă voește să fie ales cu unanimitate, și să nu aibă năzuri să se pună în conșlegere cu dînsul.

Părintele *Florea Cioloș* crede, că pe căile aceste va scăpa de cercetarea criminală pornită asupra dînsului pentru încercări de a falsifica cambii.

Părintele *Zaharie Popoviciu*, care a venit în trenul separat pus la dispozițiunea alegătorilor a crezut, că poate va face bucurie unchiului seu, căpitan în pensiu, dacă se va prezenta la „papricașul liberal”.

Învățătorii nu merită să li-se eternizeze numele în „*Tribuna*” și de aceea nu-i înșir cu numele.

Să trec acum la faptul alegerii, respective acamării.

Alegătorii din cele 4 cercuri pretoriale sub conducerea protopretorilor, notarilor, primarilor comunali și a preoților și învățătorilor, dimineața la orele 8 au acamat de deputat, pe *Vuja Pêter*.

Mai înainte au fost adunați în piața mare, apoi la magistrat avînd în frunte o banderiu de 13 oamei: 6 deoparte și 6 de alta și unul în frunte, în urma cărora a venit convoiul cu o mulțime de steaguri mici și cu 2 mari naționale maghiare.

La magistrat, după aclamație, *Vuja* a vorbit în 3 limbi: ungurește, nemțește și la urma românește, să vede anume, că a voit să-și bată joc prin aceasta de majoritatea alegătorilor sei.

Dela magistrat au luat-o ear' în piață, unde a fost ridicată o tribună frumoasă, deamă pentru alte scopuri.

Aci neomaghiarul *Brancovici*, cunoscutul vicepreședinte al partidei „liberale” a ținut înainte și înainte o vorbire, în care salută adunarea și propune să se trimită la hotelul „*Pomul-verde*” o deputație, care apoi în scurtă vreme aduce pe iubitul *Vuja*.

Președintele de alegere îi predă o hârtie, adecă mandatul de deputat, adresându-i puține cuvinte prietenești liberale, după cari *Vuja* răspunde earăși în 3 limbi, dar' acum să vede, că a făcut greșea, vorbind românește în rîndul al 2-lea.

Întreaga vorbire n'a fost altceva decât repetirea în fond al aceluiași secături ca și la candidare, ear' în formă s'a spus, că acum nu sînt în casă, ci sub cerul liber.

După aceasta s'au împărțit turma mare în mai multe turme mici pe la birturile, anume destinate pentru rachiul și papricaș.

Era să fie și banchet, am văzut în sala mare a hotelului „*Pomul-verde*”, 3 mese mari întinse cu peste 150 de tacâmuri.

Masa a fost foarte goală, abia într'un colț s'au văzut câțiva liberali, bînd la șampanie și proslăvindu-se sub masă patrioțicește.

Scurt zis, totul s'a sfîrșit după vechiul obicei cu un magnum *aldomâs*, cu o beție strajnică, ba chiar și azi când scriu aceste știri, ai putut vedea atât pe nou alesul deputat, cât și pe ceilalți slujbași, cum fi „mul mai voinic!” sau cum ar zice bănățeanul: „*beți, lula!*”

Chestiuni școlare.

La revocarea adunării generale a Reununiunii învățătorilor români gr-or. din diecesa *Caransebeșului*.

Revocarea adunării noastre generale, ce era să se țină în *Oravița*, ne-a atins dureros. Avisul dlui *Ioan Ionașiu* a fost pentru noi un fulger căzut ca din senin asupra emisferii noastre învățătoresci. Colegi! grea responsabilitate avem înăntea lui Dumnezeu! Onerosă e misiunea noastră în fața societății omenești! Și când în butul tuturor greutăților de toate categoriile cu învîpăiată dragoste în intimă colegialitate dorim ca în cadrul „*Reununiunii*” să ne împărțim pașurile, năsuințele și experiențele noastre, dl president *Ionașiu* revoacă înăntea din cauza alegerilor dietale!

Dorim să se știe, că sîntem propagatorii și pionerii culturii, și nu sîntem corteși!

Astăzi, ce e drept: „*Nime nu se mai ocupă decît de politică, dela ministru, până la țeran*. Adunarea face politică, funcționarii fac politică și administrația țerii este părăsită. Politica este punctul de plecare chiar al particularilor, ori-ce faptă este calculată pe o idee politică. „*Literatura cade și nime nu mai citește*...” (*Dimitrie Bolintinean*). Dar' tocmai constelațiunea critică, în care ne aflăm, ne impune special nouă, învățătorilor români, se îmbrățișem cu căldura inimilor noastre cauza școlii române, căci viitorul poporului român zace în mînile noastre și noi numai vîscă și înflorire dorim neamului nostru!

De aceste vederi sîntem noi conduși, noi adevărații martiri ai poporului nostru!

Progresînd noi, ținînd a fi în curent cu cunoștințele mai nouă pedagogice, comunicîndu-ne cunoștințele didactice și metodice — eată activitatea reuniunii noastre, — promovăm și propagăm în același timp înaintarea în cultură și bunăstarea generațiunii viitoare.

Am convingerea, că în primul loc venerabilul consistor diecesan în frunte cu I. P. S. preabunul episcop al *Caransebeșului*, dl *Nicolae Popea*, va fi fost suprimat în mod neobăicuit de această revocare. Și răspunderea grea asupra noastră cade, și nu asupra președintelui *Reununiunii*!

Dl *Ionașiu* negreșit va fi avînd vederile, motivele și „*ocupățiunile*” sale, și nu se va simți îndatorat ale expune membrilor. În poziția sa de referință școlar al diecesei dl *Ionașiu* trebuie deci cruțat. Avem însă în fruntea reuniunii un comitet central, a cărui datorință este, a respecta cu toată sînțența statutele și executa fără aminare toate conclusele aduse de membri întruniți în adunarea generală. Conform statutei, adunarea generală trebuie să se țină cel puțin odată în fiecare an. În abstinența președintelui, avem un vicepreședinte. Rugăm dar' cu insistență pe dl vicepreședinte a convoca încă în zilele acestea pe membrii comitetului central în ședință, unde se dispună fără amînare ținerea adunării generale.

E interesant a se ști când a decretat comitetul central revocarea adunării? În privința aceasta de sigur, dl *Marcu*, notarul prim al *Reununiunii*, autorul căldurosului apel, ne va da informațiunile de lipsă. Luatu-s'a vre-un protocol? Câți membri au fost? Îmi pot închipui ce impresiune — penibilă — a făcut revocarea asupra bravei și zelosei inteligențe din *Oravița* și giur, care cedând rugării reuniunii noastre, cu dragă inimă cu multe jertfe s'a pregătit să primească reuniunea într'un mod demn și impunător. Care e verdictul *Oravițenilor*? Meargă dl *Ionașiu* să-l audă!

Întreb acum, că aducînd concluse și neexecutîndu-le, cum rămîne cu nimbul și prestigiul reuniunii?!

Timpul alegerilor dietale a trecut. Pentru noi învățătorii chestiunea alegerilor a fost un lucru banal, irelevant peste care nepăsător și rece am trecut la ordinea zilei. Părerea mea e, să ne vedem de afacerile noastre, să ne afirmăm prin demnitate, că existăm ca învățători conști de chemarea lor?

Se zice în avisul președintelui, că timpul e prea înăntat pentru a se face a doua convocare.

Dar' oare peste un an nu e prea tîrziu a o convoca? Organismul întreg al *Reununiunii*, chiar și statutele, în astfel de casuri, devin iluzorii și superflue, niște jucării copilărești! Ținem să se știe, că în virtutea poziției noastre pretindem dela ori-și-care stimă și respectul cuvenit!

Colegi! Trează să ne fie conștiința de sine!

Cu armele adevărului și ale dreptății, sîtoși după cultură și libertate, conduși de principiile scumpei noastre biserici în butul tuturor neajunsurilor, să ne apărăm cu demnitate „*Reuniunea*” noastră, acest sanctuar pe a cărui standard trebuie să fie scris: *Stimă și respect învățătorilor!*”

Un membru.

Un apel către învățători.

Adunarea generală a *Reununiunii* noastre, condusă de mari interese culturale, a decretat a eda sub auspiciile *Reununiunii* și sub conducerea unui comitet de redacțiune, compus din cei mai distinși bărbați de școală, un ziar pedagogic, cu menirea: de a ține legat corpul învățătoresc român în o acțiune culturală comună și solidară, precum și la același nivel al culturi, care îl pretinde principiile pedagogiei moderne.

Prin angagiarea mai multor bărbați distinși de școală ca colaboratori, sperăm a satisface cerințelor spirituale, spre a pute însă satisface și grelelor recereri materiale cu edarea ziarului, care va apăre în fiecare săptămână și va costa numai 4 fl. v. a., solviți în două rate semestrale anticipative, apelăm la spriginul tuturor acelor, pe cari îi interesează cultura poporului, rugându-i a-și înăina subscrisului abonamentul, ear' pe vener. autorități rugându-le respectuos a circula învătătorimii și organelor submanuate, recomandîndu-le abonarea cel mult până la 1 Decemvrie v. a. c.

Apelăm special la spriginul confrăților colegi, cari sperăm, că vor considera ca o chestiune vitală și de onoare aparițiunea acestui ziar.

Înănte cu Dumnezeu!

Banat-Comloș-mare, 19/3 Oct. 1896.

Iuliu Vuia,
președintele reuniunii.

De oare-ce eu toate mărfurile le vând exclusiv numai pe lângă solvere în număr, și prin aceasta prețurile se ieftinesc într'un mod însemnat și ajung și eu la oare-care profit, așadar de azi începând voi lăsa să se imbușure cu adevărat fiecare cumpărător al mărfurilor liferate de cassa mea cu prețuri moderate și însoțite de oare-care profituri, și anume fără ori-ce reclama mai departe

[2328] 1-20

Pe lângă ori-ce preț! și mai ieftin ca la vânzarea totală

a vinde articole din depositul meu grandios sortat ș. a.

haine de bărbați și copii

producție proprie,

ghete pentru dame și domni, cravate, pălării și corturi p. t. publicului, și asigur, că ori-cine va fi îndestulit în toată direcțiunea. Tot cu această intențiune fugăresc cu deosebire și de

atelierul meu grandios de croitorie

care stă sub conducerea unui croitor versat și expert, este provăzut cu o mulțime de stoffe din țeri interne și externe, din lână de oaie și garantat veritabile, unde de acum încolo voi primi pe lângă cele mai ieftine prețuri

comande după măsuri

pe lângă o efectuare în termen de 24 ore.

Ar fi de dorit, ca prestatul public, în interesul său să-și câștige cât mai curând o convingere faptică despre depositul meu de croitorie din nou aranjat, precum și despre soliditatea și ieftinătatea marfei servită.

Observ, că sunt aplicat a da articolele din depositul meu și pe lângă plată în rate și condițiuni favorabile.

Cu toată stima

Isak Ascher

Atelier de croitorie, deposit de haine gata pentru domni și copii.

Strada Cîsnădiei nr. 4-6. SIBIU. Palatul comandai de corp.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavaler de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

TABLOUL

DOMNULUI

Dr. IOAN RAȚIU

compus din 2 fotografii: una în costum național la 1859 și a doua după ultima fotografie.

Mărima întregului tablou este de 30 cm. lung. și 24 cm. lăț.

Prețul numai 25 cr. plus 2 cr. porto.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile“ (editura Librăriei Sococ

& Comp., 1893) fl. 1.50.

„Fire de tort“, versuri (ca continuare la „Ba-

lade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea,

1896 fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Ti-

pografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de

a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr.

porto pentru 1 volum.

Unt de post!

Unt de post!

Un rezultat important al invențiilor este:

Untul de nucă de cocos,

o unsoare vegetabilă de cea mai fină calitate.

O dulce mâncare de post!

Se poate întrebuița la pregătirea mâncărilor atât la cele de dulce, la cărnuri, fripturi, lăptării, cât și la cele de post.

[2387] 5-20

Mai gustos și mai bun decât oleiul de oliv.

O singură încercare va convinge pe ori-și-cine despre bunătatea acestui excelent articol de traiu.

Atestate dela capacități eminente, ca și Dr. Benedict din Viena dovedesc.

Fabricant: Iuliu Granichstädten,

Viena, XVI., Seeböckgasse 24.

Representant general pentru Ungaria: Maurițiu Deutsch, Budapesta, VII., str. Rottenbiller 3.

La ori-ce întrebări se răspunde grabnic.

În Sibiu se poate procura exclusiv numai dela „Prăvălia industriașilor români“, strada Cîsnădiei nr. 27.

Unt de cocos.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI ȘI BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit de cuverte, cerneală, recușite de scris, ceară de pecetluit etc.

Comande din afară se efectuează repede.

Bilete de vizită după plac și cerere

Mare deposit de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină de epistole cu plicuri în casete.

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Dicționar

român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.